

CRADLENETS VALMANIFEST

Ett cirkulärt Sverige är ett framtidssäkrat Sverige

Foto: Thirdman, Pexels

Cradlenet

Idag förbrukar vi i Sverige resurser motsvarande fyra jordklot om året – det är inte framtidssäkert!

Därför måste vi ställa om till en cirkulär ekonomi som bygger på att resurser ska förvaltas inte förbrukas. Att cirkulär ekonomi är en förutsättning för att nå klimatmålen råder det redan stor politisk enighet om. Det som behövs nu är konkret handling.

Efter valet 2022 vill Cradlenet se en resurseffektiv politik som skapar hållbart välstånd för nuvarande och kommande generationer.

Dessa är våra förslag.

1.

Sverige cirkulärt 2040

Det finns stor politisk enighet om att Sverige ska bli cirkulärt. Vi har en strategi och en handlingsplan, men inget mål om *när* Sverige ska vara cirkulärt. **Ett tidsatt mål innebär ökat tempo och handlingskraft från alla parter** (politiken, näringslivet, medborgarna, samhället) – och ytterst att vi har en chans att nå Parisavtalets mål. Vårt grannland Finland har satt 2035. *Vad vill Sverige?*

- Fastslå att Sverige ska vara cirkulärt senast 2040.
- Integrera Sveriges cirkulära mål, strategi och handlingsplan i samtliga politikområden med en tydlig tidslinje för när olika åtgärder ska vara genomförda.
- Integrera cirkulär ekonomi i utbildningssystemet från förskola till högre utbildning.
- Ta initiativ till internationellt samarbete för cirkulär omställning av globala värdekedjor.

2.

Tillsätt en resursminister

Det övergripande ramverket för all politik bör vara att skapa välstånd utan att överutnyttja jordens resurser. På samma sätt som finanspolitiken är detta något som berör samtliga departement med skillnaden att **det handlar om alla resurser, inte bara de finansiella**. Omställningen från linjär till cirkulär ekonomi är dessutom en omfattande och viktig process som kräver effektiv samordning.

- Utse en resursminister för att leda omställningen och säkerställa en ansvarsfull resurspolitik, som de har gjort i Skottland.
- Ta fram en årlig resursbudget för att balansera vårt uttag och användande av nya råvaror.

3.

Nya jobb av gamla produkter

Omställningen till en cirkulär ekonomi skapar fler och nya jobb, och värdekedjorna blir kortare och mer lokala. En ekonomi som bygger på att bibehålla värdet hos produkter och material över tid **skapar nya jobb inom design, återtillverkning, logistik, reparation, sortering och återvinning.**

Samtidigt krävs mindre uttag av nya resurser för att generera samma värde till ekonomin. Med rätt styrmedel finns förutsättningar för företag att våga satsa på cirkulär ekonomi, rekrytera inom dessa områden och låta nya marknader växa fram.

- Reformera skattesystemet så att arbete beskattas lägre och uttag av jungfruliga resurser beskattas högre, jämfört med idag.
- Inför ett bonus malus-system som maximerar produkters livslängd genom service, reparationer, delningstjänster och återbruk, och samtidigt motverkar att reparerbara och återanvändningsbara produkter slängs eller materialåtervinns i förtid.

4.

Sluta bränna miljarder

Det är idag ofta billigare och enklare att kasta eller bränna material och produkter, än att reparera dem, trots att de använts kort tid. På grund av detta förlorar Sverige material till ett värde av över 20 miljarder kronor varje år. Vi måste värdesätta material som vi en gång extraheter från planeten mycket högre än idag. Avfall är inte något som ska "försvinna" utan något som ska förhindras och omvandlas till resurser. Det minskar behovet av jungfruligt material, vilket även innebär minskade klimatutsläpp och ökad biologisk mångfald.

- Inför en nollvision för avfall med tillhörande handlingsplan med tydliga mål och delmål.
- Driv på arbetet inom EU för att definiera avfall som resurs i lag.
- Avskaffa det kommunala monopoliet på avfall så att företag kan välja att själva äga sitt avfall och restmaterial och lättare skapa cirkulära flöden
- Sätt ett stoppdatum för förbränning av dugliga produkter och återvinningsbara material.

5.

Låt näringslivet göra rätt

Näringslivet ser stora möjligheter i det cirkulära men hindras av en fyrkantig lagstiftning och regelverk anpassade efter en linjär ekonomi. Styrande och främjande åtgärder behövs för att snabbare bryta beroendet av jungfruliga råvaror, stimulera omställning och skala upp cirkulära affärsmodeller. Då frigörs **kraften hos ett näringsliv som vill framåt.**

- Ta fram cirkulära färdplaner för relevanta branscher.
- Ge näringslivet tydliga och rättvisa förutsättningar att arbeta cirkulärt genom att anpassa lagstiftningen för en cirkulär ekonomi.
- Tillsätt kontinuerlig statlig finansiering av utbildning, fortbildning och andra typer av stöd i syfte att stimulera cirkulär produktdesign och omställning till cirkulära affärsmodeller.

Cradlenet är ett av världens äldsta nätverk för cirkulär ekonomi. Vi hjälper företag och organisationer att öka sin kunskap om cirkulär ekonomi och att ställa om till cirkulära affärsmodeller och metoder. Det sker till exempel genom temamöten, rådgivning, kunskapsspridning, omvärldsbevakning, expertutlåtanden, studier, utbildningar, opinion och nätverkande lokalt, nationellt och på nordisk nivå. Vi representerar ett hundratal medlemsföretag som gemensamt står bakom Cradlenets vision att Sverige ska ha en cirkulär ekonomi på plats senast 2040.

Läs mer om oss på [cradlenet.se](https://www.cradlenet.se)